

CREMADES

Elisabet Sanmartín
Centre d'Informació del Medicament

TIPUS

Les cremades segons la seva profunditat es poden classificar en els següents graus:

- **Primer grau:** són eritomatoses seques i molt doloroses. La lesió és molt superficial i es regenera amb una setmana sense deixar cicatriu.
- **Segon grau superficial:** quan presenta ampolles. Estan humides, són molt doloroses. La lesió abraça la capa superficial de la dermis i es regenera en uns 8, 14 dies sense deixar cicatriu. Els líquids calents de baixa densitat condicionen aquest tipus de lesió
- **Segon grau profund:** la lesió abraça la capa profunda de la dermis (reticular), i es generen a partir de nexes cutanis, s'infecten amb facilitat i per això es profunditzen. Poden regenerar-se amb 21 dies però deixen cicatrius nipertròfiques.
- **Tercer grau:** hi ha una afectació de totes les capes de la pell. Les lesions presenten un aspecte coriàci de color blanc. No hi ha ampolles, i en molts de casos no hi ha dolor, com a conseqüència de la destrucció de les terminacions nervioses. Sovint fan falta varis mesos per la curació.
- **Quart grau:** Afecta a totes les capes de la pell i a una part dels teixits subcutanis. Té un aspecte blanc i sec, i generalment no són doloroses. Tarden molts de mesos en curar-se.

CONCEPTE

Són lesions dels teixits que poden ser causades per calor sec (foc), o per calor humit (com vapor o líquids calents), per radiació, fricció objectes calents, el sol, l'electricitat o substàncies químiques. La pell és la més freqüentment danyada. La qual cosa compromet la seva funció com a barrera a les lesions i les infeccions, així com a òrgan regulador de la temperatura corporal. A un pacient cremat se li han d'avaluar una sèrie de factors que determinaran la gravetat del quadre i per tant el seu tractament.

Entre els factors que determinen la gravetat de la cremada s'ha de considerar: l'edat (en nins i persones majors de 60 anys les cremades són més greus), l'extensió (a major superfície pitjor pronòstic) i la profunditat.

ETIOLOGIA

A més dels agents físics domèstics, l'eritema solar és la forma més comuna de cremades. La radiació uv és la principal causa d'aquesta forma de cremada, que està relacionada amb les cremades provocades directa-

CREMADAES

ment pel foc, o per objectes intensament calents

L'eritema solar apareix en dues fases, la primera és immediata i sol aparèixer mitja hora després de finalitzar l'exposició al sol. La segona s'inicia entre 2 i 5 hores després i arriba al seu màxim entre les 10 i 24 hores, i pot mantenir-se fins a 4 dies, i la hipersensibilitat de la pell fins a una setmana.

A part d'aquests fenòmens de caràcter agut o immediat, en poden aparèixer altres a llarg termini o crònics, com són el càncer i l'envelliment profund de la pell.

Els pacients amb cremades que superen el 15-30% de la superfície corporal poden tenir una síndrome general de shock hipovolèmic, com a conseqüència de la intensa pèrdua d'aigua, responsable de l'aparició de taquicàrdia, reducció del gast cardíac, hipotensió arterial, augment de la resistència perifèrica, hipoperfusió tisular i hipòxia, oligúria, fins i tot insuficiència renal aguda.

TRACTAMENT

Els objectius bàsics del tractament de les cremades són:

-Reduir el dolor, protegir l'àrea afectada de l'aire, prevenir la deshidratació de la pell i prevenir la infecció.

En principi les cremades lleus no necessiten administració d'antibacterians, ja sigui tòpica o sistemàtica. Si es tracta de cremades superficials de segon grau s'ha de rentar amb aigua i sabó suau la zona afectada. S'ha d'aplicar antisèptic i un apòsit estèril. El dolor pot tractar-se amb analgèsics convencionals.

Segons l'origen de les cremades hi ha una sèrie de mesures urgents que han de ser considerades:

A) Cremades per foc: la inflamació i el dolor poden ser reduïts o fins i tot anul·lats amb aigua freda. No s'ha d'aplicar unguent a la zona cremada. Protegir la zona cremada amb una gasa estèril.

B) Cremades per productes químics: s'ha de llevar la roba de la zona afectada, intentant no tocar la pell que no estigui afectada amb aquesta roba. Rentar la pell amb aigua abundant. Si l'àrea afectada és perillosa s'ha de remetre al metge.

C) Cremades per electricitat: el risc d'aquestes cremades és que poden ser més profundes que a simple vista.

Abans d'aplicar a la zona cremada cap producte farmacèutic s'ha de rentar amb aigua i sabó. Si és tracta de cremades poc extenses no cal prendre cap mesura addicional, ja que es regenerarà en uns dies. Si té certa extensió, es recomana l'aplicació d'apòsits, que permeten aïllar la zona cremada del contacte amb l'aire, facilitant la seva regeneració i evitant la contaminació microbiana. Aquests apòsits solen dur substàncies diverses: antisèptics, antibiòtics i cicatritzants.

Quan l'àrea afectada és àmplia o molt irregular, és millor utilitzar preparats tòpics. La major part contenen glicerina, parafina, a part d'altres substàncies com òxid de zinc, alantoina, àcid salicílic, bàlsam de Perú, àcid bòric...

També poden utilitzar-se cicatritzants tòpics sols, o associats a antibiòtics o a altres substàncies. ■